

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene

Tratatul de la Lisabona poate intra în vigoare decât cu acordul și ratificarea tuturor statelor membre din Uniunea Europeană. Acest lucru s-a întâmplat deja, dar nu înainte de întâmpina greutăți și acordarea unor derogări câtorva dintre statele membre.

Ultimul obstacol a fost înlăturat odată cu avizul pozitiv al Republicii Cehe, prin vocea președintelui Vaclav Klaus și prin acordarea unei derogări din cadrul Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. (mai precis în cadrul art 17 – Dreptul la proprietate). Acesta va împiedica orice restituire a bunurilor germanilor sudeți, confiscate după cel de-al doilea război mondial.

Menționăm că alte două state europene au mai obținut o derogare în 2007, respectiv Marea Britanie pentru drepturile sociale și Polonia pentru căsătoriile între homosexuali.

Temerile acestor state s-au bazat pe faptul că odată cu includerea Cartei în Tratatul de la Lisabona și intrarea ei în vigoare, instituțiile și statele membre, din punct de vedere juridic vor fi obligate să le respecte.

Carta drepturilor fundamentale a fost proclamată de președintele Comisiei Europene, președintele Parlamentului European și al Consiliului pe data de 7 noiembrie 2000.

Drepturile fundamentale pot fi grupate pe trei axe:

- drepturi civile: drepturile omului și drepturile procedurii juridice, precum cele garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, semnată la Roma, pe 4 noiembrie 1950,
- drepturi politice care sunt specifice cetățeniei europene stabilită prin tratate
- drepturi economice și sociale

Carta clasează aceste drepturi în șase capitole, după cum urmează:

Cap I Demnitatea – demnitatea umană, dreptul la viață, dreptul la integritatea persoanei

- interzicerea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, interzicerea sclaviei și muncii forțate

Cap II Libertatea- dreptul la libertate și la securitate, respectarea vieții private și de familie, protecția datelor cu caracter personal,

- dreptul la căsătorie și dreptul de a întemeia o familie, dreptul la educație, dreptul la muncă
- dreptul de proprietate, dreptul de azil, protecția în caz de expulzare și extrădare,

- libertatea de gândire, de conștiință și libertatea religioasă, libertatea de exprimare și de informare,
- libertatea de întrunire și de asociere, libertatea artelor și științelor, libertate profesionale, libertatea de a desfășura o activitate comercială,

Cap III- Egalitatea –egalitatea în drepturi, nediscriminarea, diversitatea culturală, religioasă și lingvistică, egalitatea între bărbați și femei, drepturile copilului, drepturile persoanelor în vârstă, integrarea persoanelor cu dizabilități

Cap IV- Solidaritatea – dreptul lucrătorilor la informare și consultare în cadrul întreprinderilor, dreptul de negociere și de acțiune colectivă, dreptul de acces la serviciile de plasament,

- dreptul la protecție în cazul concedierii nejustificate, dreptul la condiții de muncă corecte și echitabile
- interzicerea muncii copiilor și protecția tinerilor la muncă, viața de familie și viața profesională,
- securitatea socială și asistența socială, ocrotirea sănătății, accesul la serviciile de interes economic general,
- protecția mediului și a consumatorilor

Cap V- Cetățenia – dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European, în cadrul alegerilor locale, dreptul la o bună administrare, dreptul de acces la documente,

- dreptul de a sesiza Ombudsmanul European, dreptul de petiționare, libertatea de circulație și de ședere, protecția diplomatică și consulară.

Cap VI – Justiția – dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil

- prezumția de nevinovăție și dreptula la apărare, principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor
- dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune.